

כך היתה כוונתי לומר: **עד כ' אמה דאדם עושה דירתו דירת עראי**, אם כן, אף כי עביד ליה דירת קבע, במחיצות של ברזל וכדומה, **נמי נפיק**, יוצא הוא ידי חובתו.

כי על כרחך לא הקפידה תורה שתהיה הסוכה עראי ממש, שהרי אי אפשר לצמצם ולעשותה ראויה לעמוד שבעה ימים בדיוק, לא פחות ולא יותר, אלא ודאי דין "עראי" נאמר על שיעור הסוכה, שתהיה ראויה להיות עראי.

אבל למעלה מכ' אמה, דאדם עושה דירתו דירת קבע, מחשש שאם יעשנה עראי תיפול, אפילו כי עביד לה עראי, אף אם יעשנה עראי, **נמי לא נפיק**, כיון שאינה ראויה לכך.

כללו של דבר: אין חיוב לשבת בסוכה עראית בדוקא, אלא שיעור הסוכה הוא כל שאילו היתה עראי היתה עומדת.⁽¹⁴⁾

ועתה מבארת הגמרא במה נחלקו שלושת ב-ב האמוראים לעיל:

כתיב [ויקרא כג מב] **"בסוכות תשבו שבעת ימים"**, ומשמע שכך אמרה תורה: **כל שבעת הימים — צא מדירת קבע ושב בדירת עראי**. ולמדנו מפסוק זה, שתהיה הסוכה דירת עראי ולא קבע כבית, ולכן צריך שמחיצותיה יהיו קלות.⁽¹²⁾

עד גובה עשרים אמה, אדם עושה דירתו דירת עראי. אבל אם הסוכה גבוהה למעלה מעשרים אמה, אין אדם עושה דירתו דירת עראי, לפי שאם יעשנה עראי, תיפול מיד מחמת גובהה וכובדה,⁽¹³⁾ אלא עושה אותה דירת קבע. ולגבי מצות סוכה, נצטוינו לשבת בדירת עראי דוקא.

ומקשה הגמרא: אמר ליה אבוי לרבא: **אלא מעתה**, אפילו סוכה שהיא נמוכה למטה מעשרים אמה, אם עשה את סוכתו במחיצות של ברזל קבועות וחזקות, ופיכך על גבן כראוי, הכי נמי דלא הוי סוכה מחמת שבנין קבע הוא ולא עראי?!

ומתרצת הגמרא: אמר ליה, הכי קאמינא לך,

עראי, נמי, לא נפיק, ומשמע, שאפשר לעשותה עראי, אלא שאם יעשה כן לא יצא ידי חובתו. שפת אמת. וכתב הריטב"א, שודאי יכול לעשות סוכתו עראי גם בגובה עשרים אמה ויותר, אלא שאין דרך לעשות כן, והעושה כן בטלה דעתו אצל כל אדם.

14. וכתבו התוספות: לא נאמרה הלכה זו אלא בדפנות, אבל הסכך צריך שיהיה עראי ממש, ולא די בכך שיעשה את הסכך באופן שראוי להיות עראי. ומבואר מדבריהם, שבאמת מקרא ילפינן שיש לעשות את הסוכה עראית ממש, ולא די בכך שתהא בשיעור הראוי לעשותו עראי, אלא שכל פסולי הסוכה נאמרו בסכך דוקא,

12. ומבאר הריטב"א את דברי רבא: כיון שלא אמרה התורה "תשבו שבעת ימים בסוכות", אלא אמרה "בסוכות תשבו שבעת ימים", משמע, שצריך לעשותה ראויה לישיבת שבעת ימים בלבד, דהיינו עראי. ובערוך לנר כתב לבאר באופן אחר, שהמילים "בסוכות תשבו" מיותרות לכאורה, שהרי היה יכול הכתוב לומר "שבעת ימים, כל האורח בישראל ישבו בסוכות", ומיתור לשון זה למדו חכמים, שיש לעשות סוכה שאינה ראויה אלא לשבעה ימים.

13. מבואר בדברי הגמרא, שאם יעשה סוכתו עראי מעל עשרים אמה היא תיפול מיד. ויש לתמוה על זה קצת מלשון הגמרא, "כי עביד ליה